

პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი
PERIODICAL SCIENTIFIC JOURNAL
ПЕРИОДИЧЕСКИЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2346-8467

აგრარული
AGRO
АГРО
NEWS

№2

ქუთაისი – Kutaisi – Кутаиси
2016

ქურნალი წარმოადგენს
იმერეთის აგროეკოლოგიური ასოციაციის კავშირისა და
აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრარული ფაკულტეტის
პერიოდულ-სამეცნიერო გამოცემას

სარედაქციო კოლეგია:

ლორთქიფანიძე როზა – (მთავარი რედაქტორი);

ავალიშვილი ნინო (სწავლული მდივანი);

წევრები: ურუშაძე თენგიზი; პაპუნიძე ვანო; შაფაკიძე ელგუჯა; ასათიანი რევაზი; კოპალიანი როლანდი; ჯაბნიძე რევაზი; კინწურაშვილი ქეთევანი; მიქელაძე ალექსანდრე; ჭაბუკიანი რანი; ქობალია ვახტანგი; ფრუიძე მაკვალა; ჩაჩხიანი-ანასაშვილი ნუნუ; დოლბაია თამარი; ყუბანეიშვილი მაია; კვლენჯერიძე ნინო; ყიფიანი ნინო; ხელაძე მაია; კილასონია ემზარი; კველიშვილი მანანა; ჩხიროძე დარეჯანი; ჯობავა ტრისტანი; წიქორიძე მამუკა; თავბერიძე სოსო; თაბაგარი მარიეტა; კილაძე რამაზი; მეტრეველი მარიამი; დვალაძე გულნარა; ნემსაძე მარიამი.

სარედაქციო კოლეგიის საზღვარგარეთის წევრები:

იოფე გრიგორი (აშშ); კავალიაუსკას ვიდასი (ლიტვა); ჩუხნო ინნა (უკრაინა); ბელოკონევა-შიუკაშვილი მარინა (პოლონეთი); გასანოვი ზაური (აზერბაიჯანი); მამაძლოვი რამაზანი (თურქეთი); სანტროსიანი გაგიკი (სომხეთი); სალინდიყოვი ულტემურატი (ყაზახეთი).

The magazine is a periodical scientific publication of
Imereti Agro-ecological Association and
Akaki Tsereteli State University Faculty of Agrarian Studies.

EDITORIAL BOARD

Lortkipanidze Roza – (Editor in Chief);

Avalishvili Nino – (Academic Secretary);

Members: Urushadze Tengiz; Papunidze Vano; Shpakidze elguja; Asatiani Revaz; Kopaliani Roland; Jabnidze Revaz; Kintsurashvili Ketevan; Mikeladze Aleksandr; Chabukiani Rani; Qobalia Vaxtang; Fruidze Makvala; Chachkhiani-Anasashvili Nunu; Dolbaia Tamar; Kubaneishvili Maka; Kelendjeridze Nino; Kipiani Nino; xeladze Maia; Kilasonia Emzar; Kevlishvili Manana; Chxirodze Daredjan; Jobava Tristan; Tsiqoridze Mamuka; Tavberidze Coco; Tabagari Marieta; Kiladze Ramaz; Metreveli Mariami; Gvaladze Gulnara; Nemsadze Mariam.

FOREIGN MEMBERS OF EDITORIAL BOARD

Ioffe Grigory (USA); Kavaliauskas Vidas (Litva); Chuxno Inna (Ukraine); Belokoneva-Shiukashvili Marina (Poland); Gasanov Zaur (Azerbaijan); Mammadov Ramazan (Turkey); Santrosian Gagik (Armenia); Sagyndykov Ultemurat (Kazakhstan).

Журнал представляет
Периодическое научное издание
Союза агроэкологической ассоциации Имерети и
Аграрного Факультета Государственного Университета Акакия Церетели

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Лорткипанидзе Роза – (главный редактор);

Авалишвили Нино – (Ученый Секретарь);

Члены: Урушадзе Тенгиз; Папунидзе Вано; Шафакидзе Элгуджа; Асатиани Реваз; Копалиани Роланд; Джабнидзе Реваз; Кинцурашвили Кетеван; Микеладзе Александр; Чабукиани Рани; Кобалия Вахтанг; Пруидзе Маквала; Чачхиани-Анашавили Нуну; Долбая Тамар; Кубанеишвили Мака; Келенджеридзе Нино; Кипиани Нино; Хеладзе Маия; Киласония Эмзар; Кевлишвили Манана; Чхиродзе Дареджан; Джобава Тристан; Цикоридзе Мамука; Тавберидзе Сосо; Табагари Мариета; Киладзе Рамаз; Метревели Мариам; Гваладзе Гульнара; Немсадзе Мариам.

ЗАРУБЕЖНЫЕ ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Иоффе Григори (США); Кавалиаускас Видас (Литва); Чухно Инна (Украина); Белоконева-Шиукашвили Марина (Польша); Гасанов Заур (Азербайджан); Маммадов Рамазан (Турция); Сантросян Гагик (Армения); Сагиндигов Ултемурат (Казахстан)

შინაარსი

1 აგარული მეცნიერებანი
AGRICAL SCIENCES
АГРАРНЫЕ НАУКИ

როლანდ კოპალიანი, ვლადიმერ უგულავა, მარიეტა თაბაგარი,
 შორენა კაპანაძე – ლავანდი – უნიკალური მცენარე
 (დამამშვიდებელი და მკურნალი) _____ 9

**Roza Lortkipanidze, Nino Avalishvili – PRECIOUS AND COLORED GEMS’
 CONSERVING TECHNOLOGIES THROUGH IMITATION
 METHODS** _____ 13

გიორგი ნიკოლეიშვილი, ელგუჯა შაფაქიძე – მებაზრუშემობაში ინვესტიციების
 დაბანდება – ღარბის ალორძინების მნიშვნელოვანი ფაქტორია
 _____ 15

რეზო ჯაბნძე – სოფლის ცხოვრება პრიორიტეტი უნდა გახდეს _____ 20

ვახტანგ ქობალია – მანღარინის სელექციისათვის საწყისი მასალის
 ანალიზის შედეგები _____ 29

ემზარ გორდაძე, ცირა ჟორჟოლიანი – საქართველოს მცენარეთა სამყაროს
 მღვობარეობა, რაციონალური გამოყენებისა და დაცვის
 პრობლემები _____ 33

როზა ლორთქიფანიძე, ნოდარ ჩხარტიშვილი, ლევან შავაძე – ვაზის ფილოქსერა
 საქართველოში და მის წინააღმდეგ ბრძოლა ფილოქსერაბამბლე
 საძირე ვაზით _____ 38

მარიეტა თაბაგარი, შორენა კაპანაძე, ვლადიმერ უგულავა – ლურჯი მოცვის
 ჯიშების ფენოლოგიური ფაზების მიმდინარეობის შესწავლა
 სამებრელოს რეგიონის პირობებში _____ 45

ლეილა ბაზერაშვილი, ლევან შავაძე – ბზის ალურა (*Cydalima perspectalis*)
 აღმოსავლეთ საქართველოში _____ 50

ტრისტან ჯობავა – სოკო ფომა ტრახეოფილათი ლიმონ ქართულის,
 მეიერისა და დიოსკორიას ახალგაზრდა მცენარეების
 ხელოვნური დასენიანების შედეგები _____ 54

**Чачхиани-Анасашвили Нуну, Чабукиани Мэри, Чабукиани Рани –
 ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ
 ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ПРОЦЕССА ОПРЫСКИВАНИЯ
 ПЛАНТАЦИЙ ФУНДУКА** _____ 59

ვაჟა თოდუა, ლეილა გიორგობიანი, დალი ბერიკაშვილი, სოფიო ცეციტაია – ფლავონოიდები, ფენოლები, კუმარინები, ტერპენები და მინერალური შენაერთები ველური ხილის შემადგენლობაში, მათი ქანგვითი პროცესები და გამოყენება სამკურნალოდ	63
ელენე ხუციშვილი, მზია კურდღელია – ეთერზეთოვანი ვარდის ჯიშების კალმების დაფოსფინების უნარი	72
Nino Kelenjeridze – THE IMPACT OF ORGANIC-MINERAL FERTILIZERS IN VINE LEAVES ON THE CONTENT OF MINERAL NUTRIMENT ELEMENTS	75
ალექსანდრა ჩაფიჩაძე, მაკა ყუბანეიშვილი – იმერეთის ვახის ჯიშები	77
ცირა ჟორჟოლიანი, ეზარ გორდაძე – მცირერიცხოვანი კოკულაციების სიცოცხლისუნარიანობის შენარჩუნების პრობლემა საქართველოში	82
ნინო ყიფიანი – სიღერატებისა და მულჩირების გავლენა ციტრუსოვანთა ყინვაბამკლერობაზე	87
მაია ხელაძე – წყლის მიერ მქანნიკური მოქმედებით გამოწვეული ეროზიული მოვლენების ზოგიერთი საკითხი.	90
ნუნუ ჩაჩხიანი-ანასაშვილი, ნატალია სანთელაძე – იმერეთის ალუვიურ ნიადაგებზე გაშენებული ვეიკოას მავნებელ-დაავადებები და მათთან ბრძოლის ღონისძიებები	94
მზია კურდღელია – ფსტის კულტურის პერსპექტივა საქართველოში	97
დემეტრე ლიპარტია – ყავისფერი მარმარა ბაღლინჯო	101
ნარგიზა ალასანია – აჭარის ზღვისპირა რეგიონში ტემპერატურის გავლენა ლობიოსა და ბამიას აღმონაცენების მორფოლოგიურ მახასიათებლებზე	104
ნანა გოგიშვილი, ქეთევან კინწურაშვილი – სუბტროპიკული ხურმის მიკრობიოლოგიური გაფუჭების მიზეზების გამოკვლევა ტრანსპორტირებისას	108
მაყვალა ფრუიძე, ეკატერინე ბენდელიანი, შორენა ჩაკვეტაძე – ჩაის თანამედროვე ნედლეულის გამოკვლევა იმერეთისა და სამეგრელოს რეგიონში	113
Malkhazi Mikaberidze – POSSIBILITIES AND PROSPECTS OF BLANCHING AGRO RAW MATERIALS IN THE FIELD OF INFRARED RAYS	119
ეკატერინე ბენდელიანი, მაყვალა ფრუიძე – სვიის - <i>Humulus lupulus L.</i> , გავლენა ლუდის ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე	122
Varlam Aplakov – THE ROLE OF WINE BASIC COMPONENTS IN LYSINE BIOSYNTHESIS DURING SECONDARY ALCOHOLIC FERMENTATION	128

თამარ ხუციძე, ელისო ჩიხლაძე – მწვანე ჩაის 50%-იანი წყლიანი ექსტრაქტის ანტიმიკრობული კვლევა სახის კანის კათობენურ მიკროორგანიზმებზე _____ 131

მაყვალა ფრუიძე, გიორგი ჩახნაშვილი – ეთერზეთების წარმოების შესაძლებლობები საქართველოში _____ 134

ეთერ ბენიძე, რამაზ კილაძე, იზა ოჩიკიძე – შუქ-ჩრდილების ურთიერთობები ლანდშაფტურ არქიტექტურაში _____ 139

ეკატერინა გუბელაძე – ძ. ქუთაისში ასათიანის ქუჩის გეგმარება და გამწვანების რეკონსტრუქცია _____ 144

ეთერ ბენიძე, რამაზ კილაძე, იზა ოჩიკიძე – პერსპექტივის კანონების გამოყენება მწვანე მშენებლობაში _____ 149

მარინა კუცია – ანთროპოგენული ტოქსიკაცია და ეკოლოგიური პრობლემები _____ 154

ქეთევან ქუთელია – მცენარეები ზოლიაქოს ნიშნების მიხედვით _____ 157

2 ბიზნესის ადმინისტრირება
BUSINES ADMINISTRATION
АДМИНИСТРИРОВАНИЕ БИЗНЕСА

ზეინაბ ახალაძე, მანანა შალამბერიძე – სასოფლო-სამეურნეო წარმოების თანამედროვე მღვდომარეობა იმერეთის რეგიონში _____ 163

დალი სილაგაძე – საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურების მხარდაჭერა რეგიონის შემდგომად _____ 169

3 ინჟინერია
ENGINEERING
ИНЖЕНЕРИЯ

მერაბ მამულაძე, სოსო თავბერიძე – დიზელის საწვავზე მომუშავე მოტოციკლებში ვიბრაციის გამოკვლევა სხვადასხვა სახის საწვავი ნარევის მიწოდების შემთხვევაში _____ 177

მამუკა წიქორიძე – ნიადაგის მელორაციის ეკონომიკური ეფექტიანობის განსაზღვრა _____ 183

სოსო თავბერიძე, ემზარ კილასონია, ზურაბ ციხაძე, თეიმურაზ ცხადაშვილი, ნესტან ბურჯალიანი – სატრაქტორო აბრეგატის ძირითადი მახასიათებლების მოდელირების წანამდგომები სტატიისტიკური დინამიკის თეორიის საფუძველზე _____ 186

4 **მომართულეკათეორისი ღარგეპი**
MULTIDISCIPLINARY BRANCHES
МЕЖДУДИСЦИПЛИНАРНЫЕ ОТРАСЛИ

Изоolda Xасая – СЕЛЬСКИЙ ТУРИЗМ, КАК СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ
РЕГИОНА ИМЕРЕТИ, ГРУЗИЯ _____ 195

სერგო ცაგარეიშვილი, აკაკი ნასყიდაშვილი, მათა დიაკონიძე – ტურისტულ-
რეკრეაციული საქმიანობა იმერეთის რეგიონში _____ 202

გიორგი ჯაბნიძე – აბრტურიზმის მნიშვნელობა სოფლის მოსახლეობის
სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემების გადაწყვეტაში _____ 207

4 მთავარმრავალმხარისი დარგები MULTIDISCIPLINARY BRANCHES МЕЖДУДИСЦИПЛИНАРНЫЕ ОТРАСЛИ

ტურისტულ-რეკრეაციული საქმიანობა იმერეთის რეგიონში

სერგო ცაგარეიშვილი

აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, საქართველო

აკაკი ნასყიდაშვილი

აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, საქართველო

მაია დიაკონიძე

დოქტორანტი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, საქართველო

საზოგადოების განვითარების თანამედროვე ეტაპზე მკვეთრად გაუარესდა ადამიანის საარსებო გარემო, შემცირდა ადამიანის ფიზიკური აქტივობა, უძრაობისაგან გამოწვეული უარყოფითი შედეგების აქტიურ წამალს წარმოადგენს ტურიზმი. რასაც ამტკიცებს სამეცნიერო კვლევები და პრაქტიკა.

საზოგადოების განვითარების თანამედროვე ეტაპზე მკვეთრად გაუარესდა ადამიანის საარსებო გარემო, რამაც გამოიწვია მოსახლეობის სრულყოფილი დასვენებისა და ბუნებრივ-რეკრეაციული რესურსებით მკურნალობის აუცილებლობა, რომლის ბაზასაც ქმნის ბუნებრივი გარემო, ისტორიულ-არქიტექტურული და კულტურის ძეგლების ერთობლიობა, ანუ ტურისტულ-რეკრეაციული რესურსები.

რეკრეაციული ტურიზმის ამოცანაა ადამიანის ფიზიკური და ინტელექტუალური ძალის აღდგენა. თანამედროვე ტურისტულ ბიზნესში ძალიან დიდი მნიშვნელობა ენიჭება მრავალმიზნობრივი პროგრამის დამუშავებას. რეკრეაციული პროგრამები შეხამებული სხვადასხვა საქმიანობასთან (სპორტული, გამაჯანსაღებელი, საინფორმაციო, საგანმანათლებლო და სხვა).

ფეხით, ველოსიპედით, ცხენით, თხილამურებით და ნავებით მოგზაურობა, სამთო ტურისტული ლაშქრობები, ტურისტული შეკრება-შეჯიბრებები, რაც დაკავშირებულია აქტიურ მოძრაობასთან და სასიკეთოდ მოქმედებს ადამიანის ჯანმრთელობაზე. ბუნებასთან შეხება ხსნის დაღლილობას, ნერვულ დაძაბულობას, აღადგენს ცხოვრებისეულ ძალას, ქმნის კარგ განწყობილებას. ასეთია ადამიანის გამაჯანსაღების შესანიშნავი შესაძლებლობის ტურიზმის პროფილაქტიკური ეფექტურობა. ტურისტული ლაშქრობებისა და მოგზაურობების გამაჯანსაღებელი ძალა და მიმზიდველობა მდგომარეობს იმაში რომ აქტიური დასვენების ეს ფორმა მისაწვდომია ყველა ასაკისა და პროფესიის ადამიანისათვის.

კურორტებზე ბუნებრივი სამკურნალო რესურსების გამოყენების საფუძველზე დაავადებათა პროფილაქტიკის მიზნით ხდება ადამიანის ფიზიკური და ფსიქიკური ჯანმრთელობის აღდგენა. კურორტები ხელს უწყობს ჯანმრთელობის გაკაჟებას, დაავადებათა წარმოშობის თავიდან აცილებას.

სამკურნალო საქმიანობა წარმოადგენს თანამედროვე მედიცინის უმნიშვნელოვანეს ელემენტს მოსახლეობის დაავადების შემცირებისათვის, ინვალიდობის თავიდან აცილებისა და აქედან გამომდინარე, შრომითი რესურსების შენარჩუნებისა და აღდგენისათვის.

ქ. ქუთაისი ითვლება რეკრეაციული ტურიზმის, ალპინიზმის და დასვენების ცენტრად, რასაც ხელს უწყობს კავკასიონის მთავარი ქედის და სამხრეთ მთიანეთის სიახლოვე, აგრეთვე შავი ზღვის სანაპირო ზოლი.

ქუთაისთან ახლოს მდებარე გელათის მიდამოები გამოირჩევა გრილი ჰავით და მიმზიდველი ლანდშაფტით, რაც უკეთეს პირობებს ქმნის ზაფხულის თვეებში დასვენებისათვის, როცა მაღალი ტემპერატურა და ცხელი ქარები ძნელად ასატანს ხდის ქუთაისის ჰავას. აღსანიშნავია ისიც, რომ გელათში გაცილებით მეტია უქარო დღეების რიცხვი, ვიდრე ქალაქში. შედარებით მცირეა მოსული ატმოსფერული ნალექების რაოდენობაც. რეგიონი მდიდარია ჰიდროგრაფიული ქსელით, განსაკუთრებით თვალწარმტაცია მცენარეული საფარი. გელათის მიდამოები სამეურნეო თვალსაზრისითაც კარგადაა ათვისებული, რაც მის რეკრეაციულ ზონად გადაქცევისათვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი წინაპირობაა.

იმერეთს წამყვანი ადგილი უჭირავს რეკრეაციულ სისტემაში, უნიკალური ბუნებრივი და ჰიდრომინერალური რესურსების, მინერალური წყლების სახით. სამკურნალო წყლებიდან გამოიყოფა [წყალტუბო](#), [საირმე](#) ბაღდათის რაიონში, [ნუნისი](#) ხარაგაულში, [სულორი](#) ვანში, აგრეთვე საჩხერის სხვადასხვა მინერალური წყაროები. დიდი რაოდენობითაა თერმული წყლების მარაგი.

მთისა და ტყის მასივებს 250000 ჰა ფართობი უჭირავს. რეკრეაციული რესურსებია სამთო ქვეითი, სამთო საცხენოსნო, სპელეო ტურიზმი, რაფტინგი მდინარე რიონზე. იმერეთის ტურისტული პროდუქციის ერთ-ერთ უპირატესი მიმართულება კურორტები და გამაჯანსაღებელი ზონებია. რეგიონის ლანდშაფტი, სამკურნალო მინერალური წყლები ბალნეოლოგიურ კურორტებს მიმზიდველს ხდის დამსვენებლთათვის. დღეისათვის იმერეთში 53 საკურორტო და დასასვენებელი ბაზაა, მათ შორის აღსანიშნავია [წყალტუბო](#), [საირმე](#), [ნუნისი](#), [სიმონეთი](#), [სულორი](#), [საწირე](#), [ჭითურის ხრეთი](#), [სამტრედია](#), [ზვარე](#), [ამალღება](#).

იმერეთის მხარეში აქტიური დასვენების გაჯანსაღებისა და რეკრეაციულ ღონისძიებებს ანხორციელებენ:

მთასვლელთა, მეკლდეურთა და სპელეოლოგთა კლუბი „კავკასია“ დირექტორი კოტე გიორგაძე: სასკოლო ტურიზმი; სპელეოლოგია; ტურისტული შეკრება, შეჯიბრებები; ალპინიადები.

ტურისტული კომპანია „რაფტინგის“ წარმომადგენელი დასავლეთ საქართველოში ზურაბ დათიაშვილი:

- მდინარე რიონზე დაცურება ჯომარდობის ნავეებით
- შეჯიბრების ჩატარება ჯომარდობაში მდინარე რიონზე ქალაქ ქუთაისში
- საჩვენებელი დაცურებების ჩატარება ნავეებით მდინარე რიონზე

მთასვლელთა და მოგზაურთა კლუბი "თეთნულდი": მთამსვლელობა, ლაშქრობების ჩატარება, ალპინიზმი, სპელეო ტურიზმი, კანიონინგი, მთის ველოსპორტი და მსგავსი სახეობები.

2014 წელს 2 დღიანი ექსპედიციის შედეგად მთამსვლელთა და მოგზაურთა კლუბმა "თეთნულდმა" რაჭაში უნიკალური ზომისა და ფორმების მღვიმე აღმოაჩინა, რაც თავად ადგლობრივებისთვისაც მანამდე უცნობი იყო.

ქუთაისის მახლობლად მდებარე საყოველთაოდ ცნობილი ნაკრძალი სათაფლია. რომელიც აერთიანებს ულამაზეს ბუნებრივ მიწისქვეშა მღვიმეს, გადაშენებული გიგანტური ქვეწარმავლების დინოზავრების უნიკალურ ნაკვალევსა და მშვენიერ ტყის მასივს.

სათაფლის ნაკრძალში ტარდება შემდეგი სახის ტურები:

- ფოტო ტურები;
- სპელეოტური;
- პელეონტოლოგიური ტური;
- ეკოლოგიურ-საგანმანათლებლო ტური - კოლხური ტყის ბილიკი;
- შუშის გადასახედზე გასვლა;
- იურული პერიოდის პარკის მონახულება.

პრომეთეს (წყალტუბოს) მღვიმის მრავალფეროვან სამყარო, სადაც წარმოდგენილია: სატალაქტიტები, სალაგმიტები, ფარდები, გაქვავებული ჩანჩქერები, მიწისქვეშა ტბები და სხვა. თქვენ შეგიძლიათ აირჩიოთ მღვიმის დათვალიერების ორი ხერხი. ვიზიტორს ამ ულამაზესი ადგილს დათვალიერება შეუძლია როგორც ფეხით ასევე ნავით. მღვიმეში შესაძლებელია სალაშქრო და ფოტოტურების ორგანიზება.

2014 წელს სოფელ გორდში გაიხსნა ახალი ტურისტული ობიექტი ოკაცეს უნიკალური კანიონი, გადასახედი პლატფორმით, დაკიდული ბილიკებითა და ინფრასტრუქტურით.

ბორჯომ - ხარაგაულის ეროვნული პარკი - ცენტრალურ [საქართველოში](#), [მცირე კავკასიონის](#) რეგიონში, [თბილისიდან](#) სამხრეთ - დასავლეთში. ერთ-ერთი უდიდესი ეროვნული პარკი [ევროპაში](#), პარკი დაარსდა [1995](#) წელს და მისი მთლიანი ფართობია 85 083 ათასი ჰექტარი, აქედან 24 ათასი ჰექტარი ტერიტორია იმერეთში მდებარეობს და უმდიდრესია ფლორითა და ფაუნით.

ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ტურისტული მარშრუტების ქსელი ერთი და მრავალდღიანი ლაშქრობების საშუალებას იძლევა ტურისტული მარშრუტების ქსელი 400მ-დან 2,642მ-ს აღწევს. ბილიკები მარკირებული და კეთილმოწყობილია. ბილიკების გასწვრივ მოწყობილია ტურისტული თავშესაფრები, საპიკნიკე და საკემპინგე ადგილები. ასევე გამოყოფილია ადგილები ცეცხლის დასანთებად. ეროვნული პარკი ვიზიტორებს თავაზობს სალაშქრო, საცხენოსნო, ველო, თოვლის ფეხსაცმელების კულტურულ და საგანმანათლებლო ტურებს. პარკის მარშრუტები მთელი წლის განმავლობაში ფუნქციონირებს.

გიდის, ცხენის და ადგილობრივი ტრანსპორტის ორგანიზებაში დაგეხმარებათ ეროვნული პარკის ვიზიტორთა ცენტრი.

2007 წელს ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკი ევროპის დაცული ტერიტორიების ქსელის PAN პარკ-ის წევრი გახდა.

ტურისტულ-რეკრეაციული საქმიანობის გაუმჯობესებისათვის მიზანშეწონილად მიგვაჩნია:

1. საქართველოს ქალაქებსა და რაიონებში შეიქმნას ეკოლოგიურად სუფთა აქტიური დასვენების, გაჯანსარების გართობის, შემეცნების და საქმიანი შეხვედრების ცენტრები.
2. ტურისტულ ცენტრებში გაიხსნას ეროვნული სამზარეულოს ობიექტების ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტების გამოყენებით;
3. საწყალოსნო ტურისტული მარშრუტის - „არგონავტების ნაკვალევზე“ აღდგენა მდინარე რიონზე, ჭყვიშიდან ფოთამდე რიონისპირა ჭალებში ღამისთევით.
4. იმერეთის რეგიონის მღვიმეების გამოყენებით გამაჯანსაღებელი ტურების (სპელეოთერაპია) ორგანიზება;
5. ტურისტული ობიექტების მშენებლობისა და კეთილმოწყობის დროს ტურისტულ-რეკრეაციული ნორმების გათვალისწინება.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. ცაგარეიშვილი სერგო - იმერეთის რეგიონის რეკრეაციული რესურსების რაციონალური გამოყენება და ეკოლოგიური შეფასება. დისერტაცია. ქუთაისი 2008 წელი.
2. <http://apa.gov.ge/ge/protected-areas/cattestone/bordjom-xaragaulis-erovnuli-parkis-administracia>
3. <http://ka.wikipedia.org>

TOURISM AND RECREATIONAL ACTIVITIES IN THE IMERETI REGION

Sergo Tsagareishvili

Doctor, Associate Professor, Akaki Tsereteli State University, Kutaisi, Georgia

Akaki Naskidashvili

Doctor, Associate Professor, Akaki Tsereteli State University, Kutaisi, Georgia

Maya Diakonidze

Doctoral, Akaki Tsereteli State University, Kutaisi, Georgia

Summary

The modern world and its impact on the environment that adversely affects the humans' needs on Tourism and Recreation. Tourism activities based on recreational and cultural resources of the country. Recreational tourism helps to restore physical and mental resources spent by the person during his work. Recreational tourism has a preventive effect. In Imereti region there are some options to pursue an active recreational and wellness facilities:

➤ Mountains-ski and speleological club „kavkasia” dir.Kote Giorgadze; Club of mountain- ski and travelers „TeTnuldi”; Tour company „Rafting” dir.Zurab DaTiashvili; National park „Sataflia”; Cave of „Promethe”; Canyon of „Okatse”; National park of „Borjom-Kharagauli”.

ТУРИСТИЧЕСКО-РЕКРЕАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В ИМЕРЕТИНСКОМ РЕГИОНЕ

Цагарეიშვილი სერგო

Доктор, Асоциированный Профессор, Государственный университет Акакия Церетели, Кутаиси, Грузия

Наскидашвили Акаки

Доктор, Асоциированный Профессор, Государственный университет Акакия Церетели, Кутаиси, Грузия

Диаконидзе Майя

Докторант, Государственный университет Акакия Церетели, Кутаиси, Грузия

Резюме

На современном этапе развития общества повреждена окружающая среда, в которой живет человек, поэтому требуется полноценный отдых и лечение туристическо-экскурсионными ресурсами. Рекреационный туризм восстанавливает физическую и интеллектуальную силу, которая израсходована в процессе труда.

Туристические маршруты, которые связаны с активным отдыхом снимают усталость, нервное напряжение, восстанавливает здоровье и создает хорошее настроение.

В Имеретинском регионе оздоровительные, рекреационные мероприятия осуществляют :

➤ Клуб альпинистов и спелеологов “Кавкасия”; Клуб альпинистов и путешественников “Тетнулди”; Представитель туристической компании “Рафтинг”-е Западной Грузии – Зураб Датаиашвили; Заповедник природы “Сатаплия”; Пещера “Прометей”; Канион “Окаце” в Горди; Национальный парк “ Боржом-Харагаули”.